

GAZETA Colinele Transilvaniei

Nr. 2/2021

Adela Dadu

Parteneri pentru Coline, la bine și la greu

În prag de moment al bilanțurilor dintre ani, chiar dacă nu suntem în contextul ideal, privim spre 2022 cu SPERANȚĂ.

SPERANȚĂ că noi, cei care locuim aici vom aprecia un pic mai mult binecuvântarea unei naturi atât de generoase (pag. 2) și vom continua să fim atenți la acest echilibru fragil între ea și activitatea oamenilor. Pentru ca și generațiile ce vin după noi să se poată bucura de beneficiile acestui "colț de RAI" și să poată numi cu mândrie aceste locuri "ACASĂ".

SPERANȚĂ că ne vom re-vedea în număr mare la edițiile din 2021 și 2022 ale evenimentelor cu tradiție din destinație, fie ele sărbători ale satelor, brunch-uri sau alte întâmplări gastronomice, concerte, evenimente culturale sau sportive, precum TBT Race, de la Saschiz, în culisele căruia te invităm în paginile acestei ediții (pag. 3).

SPERANȚĂ că vom putea multiplica bunele practici în implicarea locală, că vom putea sădi semințe pentru comunități ca în Viscri sau Saschiz, în cel puțin 10 alte sate din Coline, încercând să reinventăm politica locală cu înțelepciunea satului (pag. 3).

SPERANȚĂ că educația poate avea un viitor în satele din Colinele Transilvaniei prin inițiative inimoase ca Asociația Casa Naturii (Laslea, Sibiu), Cavalerii Turnului Înclinat (Ruși, Slimnic, Sibiu), Clubul meseriilor rurale, despre care poți citi detalii în paginile 6 și 7 sau prin școlile de vară HORIZON (pag. 8). Credem cu tărie că prin educație se pot schimba mentalități și că este baza viitorului pe care ni-l dorim cu toții pentru satele noastre. Punem umărul la programe interesante, inovatoare și inedite, care să îi aducă pe cei mici și cei tineri mai aproape de școală, cu ajutorul învățărilor prin experiențe.

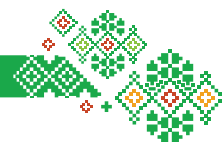
SPERANȚĂ că vom petrece Sărbătorile de Iarnă alături de cei dragi, cu miros de măr copt și înconjurați de magia Crăciunului. Numărul de față vă face câteva sugestii pentru un

preparat culinar de sezon, dar și pentru cadouri de suflet (pag. 9).

SPERANȚĂ că o dată cu noul an, turiștii se vor întoarce în Coline să încerce noile trasee, poteci și experiențe ecoturistice pe care le pregătim împreună cu oamenii locului. Experiențe ce fac uz de tehnici de interpretare, despre care povestim în pag. 10 și pe care și sperăm că te vor încânta. Sperăm că și turiștii voi savura povești locale, bucate delicioase de prin sate și timp petrecut cu tihnă, admirând peisajele încântătoare de la noi. Că se vor bucura de a doua jumătate din programul Anii Drumeției, prin plimbări în natura, care fac bine, pe jos, pe bicicletă sau în șaua calului.

Colinele Transilvaniei ne sunt casă, unora de generații, altora de mai recent. Cu siguranță, cu toții ne dorim să avem o casă cât mai frumoasă, cât mai curată și cât mai primitoare. Căci, fie că ne cunoaștem sau nu, cu toții suntem Parteneri pentru Coline.

Lectură plăcută!

Daniel Secarescu

Colinele Transilvaniei, casă bună pentru natură și oameni

dealuri și coline cu înălțimi de 500 – 550 m, cu văi însoțite de terase și lunci, satele mici cu case săsești, cetăți și biserici evanghelice fortificate, unele dintre acestea parte din patrimoniul UNESCO. Metodele tradiționale de pășunat și de întoarcere a fânului au condus la dezvoltarea pajiștilor cu înaltă valoare naturală (HNV). Pajiștile sunt bogate în specii de plante, iar fânețele cu floră sălbatică sunt importante pentru culturile furajere, în special lucernă, trifoi și alte legume.

Oamenii s-au așezat între dealurile line cu terenuri fertile, străbătute de susur de apă și umbrite de arbori puternici acum multe mii de ani. Au trăit în ritmul anotimpurilor și au prosperat cu ajutorul naturii. Acum, în jurul văii Hârtibaciului, pe malul stâng al Târnavei Mari și malul drept al Oltului, pe o suprafață de 267.438 hectare, locuiesc peste 100.000 de suflete, în 45 de comune și orașe.

Oamenii spun povești ale locului, se mândresc cu tradițiile lor, au griji și depășesc provocări, dar uneori uită de aliatul lor principal, natura.

Știați că zona Colinele Transilvaniei include **7 arii protejate** (Dicționar civic pag. 11) de interes național și arii protejate ce fac parte din rețeaua europeană Natura 2000? **Este a doua zonă ca mărime din țară cu statut de protecție, după rezervația Biosferei Delta Dunării.**

Numeroase viețuitoare, amenințate la nivel național și internațional își au casa aici!

Sigur ați întâlnit chiar voi pe dealuri clopoțeli, angelica, papucul doamnei, narcisele și dediteii. Acestea pot părea monotone, dar sunt invidiate de vecinii din Europa, de unde fie au dispărut deja, fie le cauți cu disperare pentru a le admira.

Iar de animale, nici nu mai vorbim! Lupul, ursul, pisica sălbatică și vidra sunt specii rare, esențiale pentru a păstra ordinea naturii.

Cerul răsună cu trilul a zeci de specii de păsări care trăiesc sau poposesc aici pentru cuibărit. Peisajele mozaicate ascund specii deosebite precum acvila țipătoare mică, uliul păsărar, uliul porumbar și cristelul de camp. Reptilele și amfibienii, specii protejate de pești și cele peste 600 de specii de fluturi sunt și ei membri ai comunității naturale din Colinele Transilvaniei.

Reprezentativ pentru zonă este peisajul mozaicat, pe

Theodora Tanczos

Cum putem proteja casa noastră, natura?

- ➔ Păstrând un mediu curat prin acțiuni civice (gestionarea corespunzătoare a deșeurilor, utilizarea apei și energiei în mod responsabil, folosirea metodelor alternative de transport: bicicleta, autobuz, mersul pe jos, inițierea și semnarea de petiții pentru protecția mediului etc.)
- ➔ Educând membrii comunității în mod **echitabil** (Dicționar civic pag. 11) despre valorile naturale și cum să le ocrotim
- ➔ Îmbrățișând un mod de viață în armonie cu natura

Festivalul Traseelor de bicicletă în Coline

- TBT Race -

o privire din interior

Cu mai bine de 8 ani în urmă, Fundația ADEPT Transilvania începea amenajarea, în zona Colinelor Transilvaniei, a unei poteci, pentru ciclism. Unul dintre obiectivele proiectului *Infrastructură verde în situl Natura 2000 - Sighișoara - Târnava Mare - Descoperă Târnava Mare pe bicicletă*, finanțat prin Programul de cooperare româno-elvețian, era:

„Conștientizare pentru turismul ecologic, legând zonele rurale de cele urbane, prin utilizarea metodelor convenționale (festivaluri, conferințe) și prin măsuri inovatoare (site-uri web, aplicații pentru telefoane inteligente) pentru a atrage turiștii responsabili, cu venituri peste medie, care sunt atrași de acest gen de peisaj, bucuroși să sprijine agricultura tradițională și turismul rural, în zonă”.

Această exprimare specifică proiectelor și evaluatorilor de proiecte, pentru noi, cei care viețuim în Coline este tradusă în acțiuni.

Conștientizare

Oamenii Colinelor au înțeles cum această componentă de infrastructură, propice dezvoltării turismului ecologic, a oferit bun prilej pentru a face cunoscută zona noastră, cu tot ce oferă vizitatorului pentru o complexă experiență turistică, bazată pe natură, gastronomie și cultură. A crescut numărul celor care au devenit conștienți de importanța zonei, prin tururile culturale organizate. Prin ele vizitatorii au făcut schimb intercultural cu localnicii.

Împreună

Dincolo de limbajul de lemn al formulării unui obiectiv, traseul de bicicletă ne-a oferit ocazia de a lucra și sărbători împreună, căci organizații și instituții au contribuit pentru a acest festival să fie un success. Astfel: Primăria Saschiz s-a implicat în amenajarea și organizarea spațiilor de camping (și orice a fost necesar bunei organizări), Poliția Rutieră a asigurat siguranța circulației, Jandarmeria ne-a sprijinit cu împrejurări și delimitarea de spații, în vederea evitării accidentelor, SMURD, Samariteanul și AMC Lukas Spital au oferit asistență medicală pentru cazuri de urgență, agenții economici au oferit spații de cazare participanților, pe perioada evenimentului. Dar poate aportul cel mai substanțial l-au avut, pentru buna reușită a concursului - voluntarii. Menirea acestui demers este să le mulțumim lor!

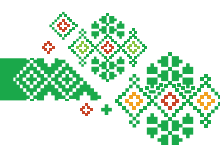
Voluntarii

Specificul organizării concursului este ca în anumite puncte, pe traseu să existe locuri special amenajate pentru hidratare sau refacerea energiei participanților la competiție. Aceste locuri cu mai multă sau mai puțină infrastructură se numesc check-point-uri sau puncte de hidratare. Considerând faptul că TBT Race a avut trei trasee, care se suprapuneau doar pe porțiuni, au fost amenajate 28 de locuri. Aici a fost nevoie de oameni, pentru a realiza: transportul, alimentarea, asigurarea recuperării unor concurenți cu diferite probleme în timpul concursului, să coordoneze activitățile acestor voluntari și să intervină pentru o organizare optimă.

Este nevoie de o armată de oameni, având în vedere numărul mare de concurenți - 750 (de nu erau condițiile pandemice ar fi fost mai mulți).

Mulțumim tuturor celor peste 130 de voluntari, pe care nu-i vom menționa nominal (însă dacă citesc acest articol se vor recunoaște) și îi încurajăm să nu renunțe la acest bun obicei de a se implica în comunitate și în sprijinirea dezvoltării zonei. Nu este lucru puțin, căci dacă ne amintim cuvintele mamei Tereza:

„Acțiunile noastre sunt picături într-un ocean, însă dacă am înceta să acționăm, calitatea apei ar fi alta.”

Reinventăm politica locală cu înțelepciunea satului

Consiliul Satului din Viscri crede cu tărie în colaborare și comunicare, ele fiind ingredientele unei comunități sănătoase.

Veșnicia s-a născut la sat...", așa zicea Lucian Blaga, și cum să fie altfel când satul este leagănul multor generații și colțul de rai cu tot ce ai nevoie?

Dar lumea se schimbă, ritmul devine mai alert, clima se schimbă și ea, iar unele valori se pierd în negura vremurilor și a greutăților. Totuși, împreună putem să reinviem practici din trecut pentru a trăi și lucra mai bine împreună.

La Viscri se reinventea politica locală încă din anii '90, pentru a servi fiecărui cetățean în egală măsură. După ce majoritatea sașilor au emigrat în Germania, cei rămași au încercat să valorifice specificul zonei prin restaurarea caselor cu materiale și tehnici locale, să le transforme în pensiuni și să atragă turiști din România și din străinătate prin autenticitatea satului.

Viscra a înflorit prin implicarea treptată a tot mai multor membri ai comunității, care au realizat proiecte comunitare și antreprenoriale. Acestea au servit ca inspirație și au generat interesul localnicilor față de **ecoturism** (*Dicționar civic pag. 11*) și crearea unui **mediu sănătos** (*Dicționar civic pag. 11*) și prosper.

Modul în care Viscra a îngrijit și promovat patrimonial său cultural, a dus la recunoașterea lui de către Consiliul Europei (COE) și astfel, în 2014, a devenit

© Csizsar Barna

membru al rețelei comunitare Faro (Convenția-Cadru a COE privind valoarea patrimoniului social a fost adoptată la Faro în 25 octombrie 2005).

Pentru a reprezenta inte-

rețele celor peste 400 de suflete, în 2016 a fost scrisă prima versiune a Contractului social, adică un Acord pentru satul Viscra prin implicarea mai multor locuitori. Tot atunci s-a

creat și Parlamentul Informal sau Consiliul Satului. Contractul social / acordul le-a permis cetățenilor să pună pe hârtie o viziune comună, să agreeze care sunt valorile, convingeri-

le după care se ghidează și se implică activ în activități concrete care se bazează pe bogăția culturală, istorică și naturală a satului, adică bazată pe patrimoniul satului. De asemenea, i-a ajutat să elaboreze un cadru comun de reglementări, inclusiv integrarea noilor rezidenți ai satului, să dezvolte activități noi și să le crească pe cele deja existente.

Acordul îl putem privi ca pe pact pentru comunitatea din Viscri, în care spiritul proactiv, de a face ceva din proprie inițiativă, cât și cel interactiv sunt prezente. Important este să fie recitat din când în când, de către toți locuitorii și să fie actualizat pentru a atinge nevoile prezentului și viitorului, chiar.

Comitetul administrativ, așa-numitul Consiliu Sat sau Parlament Informal, este reprezentat de 22 de membri ai comunității. Aceștia reprezintă toate grupurile de interese existente în Viscri: asociație de femei (80 de femei), asociație agricolă (60 de familii), meșteri (tencuitor, fierar, lemnari etc.), proprietari de cai și căruțe (30 de familii), proprietari de pensiuni, furnizori de servicii turistice, pompieri, tineri, pensionari, reprezentanți religioși, membri oficiali aleși ai comunității (consiliul local). În timpul ședințelor, ei discută și convin asupra prevederilor și aranjamentelor înainte de implementarea unor noi măsuri în satul Viscri.

Un exemplu demn de urmat de politică reinventată, **de guvernantă** (*Dictionar civic pag. 11*) locală pe care l-am cules cu drag și spor prin cercetarea de teren realizată prin proiectul PACT2020!

„Este important să existe un demers de implicare a fiecărui membru astfel încât să se închege comunitatea. În zonele cu comportament urban (satele apropiate de oraș) nu mai există așa o comunicare și cunoaștere între oameni. Cei care vin din afară (veneticii) dezamorsează comunitatea, iar inițiativa de Consiliul Satului a fost creată ca fiecare persoană să aibă o voce și să fie reprezentată fiecare categorie de interese din comunitate.”

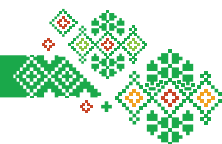
Cristian Radu, membru în Parlamentul Informal din poziția de consilier local al comunei Bunești.

Proiectul „Colinele Transilvaniei - Model de parteneriat activ pentru o dezvoltare durabilă” (PACT 2020) continuă parteneriatul strategic pentru susținerea dezvoltării durabile a Eco-Destației Colinele Transilvaniei.

Proiectul este derulat de Asociația WWF România, în parteneriat cu Asociația Mioritics și Fundația Mihai Eminescu Trust cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Scopul proiectului este de a transfera către comunitățile locale din Colinele Transilvaniei cunoștințe și experiență despre sisteme de bună guvernanta, prin intermediul creării unei rețele de mentori și de lideri comunitari care va răspunde în timp real nevoilor identificate local.

Pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

Clubul meseriilor rurale educație pentru viitorul satului românesc

E deja un fapt știut că învățarea merge dincolo de porțile școlii, în viața de zi cu zi, cu accent pe abilități, cunoștințe și experiență pentru viitor. **Elevii rețin 75% atunci când pun în practică, 5% din ceea ce aud și 10% din ceea ce citesc.**

În România, țara cu veșnicia născută la sat:

30%

dintre elevi nu se înscriu la evaluarea națională de teama eșecului sau pentru că nu o găsesc relevantă pentru viitorul lor;

44%

dintre copiii din mediul rural se află în risc de sărăcie sau excluziune socială;

23%

dintre elevii de la sat abandonează școala pe parcursul învățământului primar și gimnazial.

Însă o comunitate unită are puterea de a schimba povestea copiilor din satele din Colinele Transilvaniei, prin programul național **Clubul Meseriilor Rurale**, al Fundației Noi Orizonturi. Copiii și tinerii merită și trebuie să fie implicați în dezvoltarea comunității lor. De aceea, e important să învețe să aprecieze patrimoniul natural și cultural al locurilor în care s-au născut, să identifice comorile locale, să planifice și să implementeze proiecte pe care să le pună în valoare. De drag și din respect pentru cei al lor. Deși pot părea de domeniul trecutului, multe meserii și activități antreprenoriale tradiționale sunt încă de viitor.

Ecoturismul (turismul verde), prin care frumusețile unei zone sunt promovate, dar și îngrijite și conservate, pune preț pe o experiență valoroasă a turistului dată de interacțiunea și serviciile pe care i le poate oferi, de exemplu, un jur-

nalist culinar, un curator de simboluri rurale, un organizator de șezători, un ghid de natură, un ghid de cultură, un organizator de trasee tip „vânătoare de comori” sau un grădinar. Sunt câteva exemple de meserii rurale, dar de viitor. Pregătirea pentru o astfel de meserie poate începe prin Clubul Meseriilor Rurale, unde elevii au ocazia să se reîntâlnească cu elemente comune din satul lor, dar cu o altfel de experiență de învățare.

Poate vă întrebați cu ce se aleg copiii care participă la un club al meseriilor rurale – păi, e simplu:

- ajung să cunoască, să aprecieze și să pună în valoare locurile în care s-au născut - sunt re-conectați la comunitate (vorbesc cu oamenii din sat, vizitează locuri vechi, dar cu „ochelari” noi)
- își dezvoltă competențe necesare fie ca angajați responsabili, fie ca

antreprenori creativi în activități prietenoase cu mediul

- își dezvoltă abilități de secol XXI - creativitate, comunicare, design-thinking*, tehnologii digitale, activism civic
- sunt provocați constant la o experiență în trei pași - Învăță, Acționează, și (se) Transformă
- „Lucrează” pentru binele comunității, în timp ce se redescoperă și se dezvoltă pe ei înșiși

Clubul Meseriilor Rurale nu ajută doar copiii, ci și toată comunitatea, fiindcă:

- Dă „viață” satului, propunând posibilități de dezvoltare, pentru cei mici și cei mari.
- Crește tineri care înțeleg valoarea unor meserii care, chiar dacă nu sunt larg răspândite, au cerere și apreciere pe piața muncii.
- Aduagă valoare pentru comunitate și turiști. Suvveniruri create de copii,

șezători organizate ca pe vremuri, dar cu transmitere pe canale de socializare, perspective noi asupra obiectivelor turistice, sunt produse posibile ale unui Club de Meserii Rurale.

Poți deschide Clubul Meseriilor Rurale:

- La Cercetași
- Ca activitate extracurriculară, dar și la clasă
- La bibliotecă
- În parohie
- În locul de întâlnire al clubului IMPACT / GreenIMPACT
- Oriunde este o gazdă bună, cu un spațiu neconvențional

„Este nevoie de un sat întreg pentru a crește un copil!”

spune un înțelept proverb Nigerian.

* Design Thinking este o metodologie de inovare și dezvoltare a produselor, serviciilor și proceselor. Înseamnă să faci un pas înapoi de la problema imediată și să o privești mai larg, ca parte a unui întreg mai mare.

Clubul Meseriilor Rurale aduce mai aproape resurse pentru tine și comunitatea ta

- o echipă de oameni-resursă gata să-și ofere sprijinul
- un pachet de cursuri gândite să răspundă celor mai importante nevoi
- un catalog de activități experiențiale care pot fi implementate de orice adult
- un pachet de susținere financiară

De-a lungul anului școlar, Clubul Meseriilor Rurale parcurge trei etape, trei modalități de implicare – **poți alege** o opțiune sau orice combinație dintre ele

- **Toamnă-iarnă** (octombrie-decembrie), cu activități sau misiuni, pentru a familiariza elevii cu elementele de patrimoniu cultural sau natural. Clubul are acces la un catalog online cu peste 100 de activități, un fond de 300 lei / cadru didactic / bibliotecar pentru materiale necesare, dar și la o serie de webinarii cu specialiști.
- **Primăvara** (ianuarie-iunie) e pentru proiecte prin care elevii pot demonstra că pot pune în valoare elemente de patrimoniu natural sau cultural. Clubul are acces la 7 cursuri de specializare, on-line, asincron, un fond de maxim 2000 lei / proiect și un Boot-camp cu specialiști în dezvoltare și scriere de proiecte.
- **Vara** (iunie-septembrie), dedicată "școlii sau taberei" de minim 5 zile, cu activități despre propria comunitate, care se încheie cu un târg sau expoziție cu participare publică. Clubul are acces la ghiduri de organizare și pregătire pentru trei tipuri de tabere, un fond de 1500 lei / comunitate, pregătire și mentorat online.

Un Club al Meseriilor Rurale are nevoie de 1-2 adulți – lideri și presupune derularea de activități săptămânale cu copii și tineri, ca orice alt club de învățare. Înscrierea se face de către orice adult dintr-o comunitate care dispune de următoarele: un spațiu adecvat, o gazdă care își asumă organizarea unor întâlniri periodice timp și angajament pentru coordonarea și derularea de activități și/sau proiecte și/sau tabere de vară.

Pașii pentru a deschide un Club al Meseriilor Rurale îi găsești pe pagina de internet a proiectului:

www.meserii-rurale.noi-orizonturi.ro.

Cum poți să te implici? Ești primar?

- Asigură un spațiu accesibil și primitiv pentru activități.
- Acoperă deplasările copiilor la evenimente regionale sau schimburi de experiență.
- Oferă recunoaștere adulților care se implică.
- Conectează copiii cu specialiști, personalități de la care au ce învăța.
- Păstrează o ușă mereu deschisă pentru sfaturi și încurajări.
- Implică-te în strategia de dezvoltare a generațiilor următoare de locuitori ai satului/comunei.

Inspirație: La Biertan, primarul a promovat un obiect realizat de copii, Donariumul, ca un simbol al satului, pe care l-a oferit la vizitele oficiale efectuate în alte localități sau oaspeților care au ajuns în comună.

Esti Profesor?

- Folosește resursele pentru a planifica activități la ore, cu clasa ta.
- Conectează copiii cu specialiști, personalități de la care au ce învăța.
- Fii lider îndrumător pentru un club extrașcolar.

Inspirație: "Am învățat despre patrimoniu și suntem capabili să spunem ceva autentic. Ei au început să-și dea seama pe bune că locul lor e important. [...] sunt capabili oricând să conducă un străin și să spună ce e valoros aici. E clar că ceva s-a pus acolo, pe sufletul lor. Sunt siguri că lor niciodată nu o să le mai fie rușine să spună de unde sunt. [...] Sunt convinsă că acum știu să-și scoată în evidență valorile." Cristina Simion, lider club de inițiativă comunitară Alțâna, jud Sibiu

Esti bibliotecar, preot sau membru ONG?

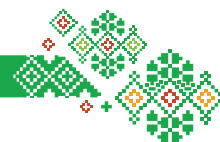
1. Asigură un spațiu accesibil și primitiv pentru activități.
2. Conectează copiii cu specialiști, personalități de la care au ce învăța.
3. Fii lider îndrumător pentru un club extrașcolar: folosește resursele disponibile pe Clubul Meseriilor Rurale și implică-ți copiii în activități de descoperire și valorizare a patrimoniului local.

Adult meseriaș?

- Vorbește cu reprezentanții instituțiilor în care merg sau pot merge copiii despre posibilitatea de implicare voluntară.
- Fii lider îndrumător pentru un club extrașcolar: folosește resursele disponibile pe Clubul Meseriilor Rurale și implică-ți copiii în activități de descoperire și valorizare a patrimoniului local.
- Conectează copiii cu specialiști, personalități de la care au ce învăța.

Ce aduce un Club al Meseriilor Rurale pentru tine și copii?

- Îți dă sentimentului lucrului bine făcut! La sat, copiii nu beneficiază de prea multe oferte educaționale în afara școlii. Tu vei fi un om important în viața lor!
- Crești viitori meseriași - tineri care înțeleg valoarea unor meserii tradiționale și de viitor, care au cerere și apreciere pe piața muncii.
- Diversifici sursele de finanțare pentru activitățile cu elevii. Ai la dispoziție o serie de premii pentru implementarea proiectelor propuse, dar poți atrage și donații și sponsorizări de la membrii comunității sau turiști.
- Înveți despre tine cât într-o facultate. Te sprijinim să intri în universul tinerilor și să comunici pe limba lor, să ghidezi activități de învățare, dar proba de absolvire ți-o vei lua din interacțiunea constantă cu ei.

File din jurnalul școlilor de vară HORIZON

„Măine nu mai venim?”

Asta am auzit noi, cei de la Mihai Eminescu Trust, cel mai mult în vara asta. Glasurile și întrebarea repetată a micuților din satele în care am ajuns cu școli de vară, ne-au făcut să înțelegem cât de mult au contat aceste activități pentru ei. Și cât de important este să continuăm.

Peste 100 de copii și tineri din satele Alma Vii, Mălâncrav și Florești au luat parte la patru școli de vară cu tematici diferite organizate de Fundația Mihai Eminescu Trust. Totul s-a întâmplat datorită partenerilor care au încredere de mulți ani în ideile și propunerile noastre - HORIZON Foundation din Olanda.

Pe poteca ce înconjoară grădinile satului Alma Vii, zburdă un grup de copii. Sunt în expediție. Strâng flori și plante felurite pentru ierbar. Printre fluturi și insecte, ei par un roi de albinuțe. În iulie, copiii din sat au avut parte de o școală de vară cu tematică botanică, alături de patru tinere voluntare doctorande sau studențe la biologie în Elveția și Cluj. Copiii au participat zilnic la experimente, prezentări, drumeții, jocuri și seri cu filme documentare.

Ceata veselă a copiilor din Mălâncrav a fost următoarea vizitată în cadrul proiectului. În Mălâncrav, 60 de copii care au avut parte de 15 ateliere diferite, au meșterit tot felul de obiecte realizate manual, au vorbit despre emoțiile și dorințele lor, au făcut cunoștință cu personaje care i-au ajutat să se înțeleagă pe ei și emoțiile care îi stăpânesc.

În Florești, satul ascuns între coline, 20 de copii au

venit zilnic la poarta casei Fundației Mihai Eminescu Trust dornici să participe la activitățile școlii de vară în „Casa aventurilor muzicale”. În ultima zi, sub îndrumarea și coordonarea Anamariei Stamp, copiii au cântat în fața comunității. Cu vocea, la pian, la xilofon, ori la tobe, toți au contribuit la reușita concertului, spre bucuria și uimirea celor prezenți.

„Obligat! Obligat! La galerie! La coadă! Obligat!!” strigă rând pe rând copiii. Se joacă o activitate de aruncare la coșul de baschet, cu cel mai mare

zâmbet posibil pe buze. Ceva mai departe, grupa de la fotbal repetă pasele și șuturile la poartă. Ce-a de-a patra școală de vară, „Cantonamentul Distracției” s-a derulat în satul Mălâncrav, unde 60 de copii și tineri au beneficiat timp de patru zile de antrenamente la baschet și fotbal alături de voluntari și colaboratori ai Fundației.

Cele patru școli de vară cu tematici diferite au contat enorm pentru copii: i-au învățat concepte precum camaraderia, lucrul în echipă, sau cum să socia-

lizeze sănătos. I-au învățat că există un mediu de învățare frumos, în care sunt respectați, ascultați și înțeleși, indiferent de etnie, de papucii din picioare sau condiția lor. Și când ne-au întrebat „Măine nu mai venim?” le-am promis că revenim vara viitoare, cu voluntari entuziaști care vor lucra un an întreg să le pregătească o altă „cea mai frumoasă săptămână din viața lor”.

Mulțumim tuturor pentru implicare și susținere.

Mere-n pijamale (Apfel im Schlafrock) din Colinele Transilvaniei

Livezile din Colinele Transilvaniei ne-au dat roade care să ne țină peste iarnă, așa că hai să reînviem o rețetă veche săsească de clătite cu mere acrișoare.

Cum se prepară aceste „mere-n pijamale (Apfel im Schlafrock)”?

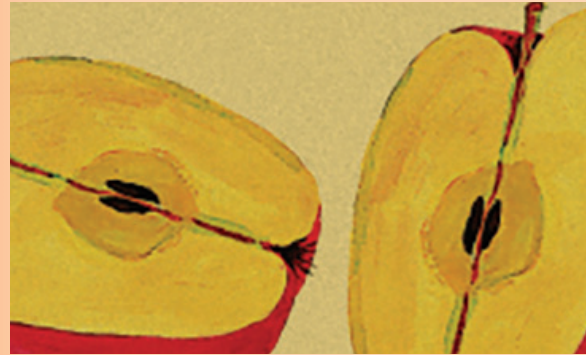
Ingrediente

- ☐ 3 ouă
- ☐ 350 ml lapte
- ☐ 150 ml apă minerală
- ☐ 350 g făină
- ☐ 1 plic zahăr vanilat
- ☐ 1 lingură zahăr
- ☐ un praf de sare
- ☐ ulei pentru prăjit
- ☐ 1 kg mere acrișoare,
- ☐ curățate de coajă și răzălite mărunt

Indicații

1. Se bat bine ouăle, se adaugă făina, laptele, zahărul vanilat, zahărul și la final apa minerală și se amestecă. Se formează un aluat ca cel de clătite, dar mai gros. Dacă aluatul e prea moale, se mai adaugă făina. Dacă este foarte tare, se mai adaugă lapte sau apă minerală.

2. Se adaugă merele și se amestecă. Se prăjesc

în tigaie și se servesc cu zahăr pudră sau dulceață.

Rețeta care ține vie tradiția și îmbie cu arome deosebite este de la „Mama Gerda” – Gerda Gherghiceanu – Slow Food Viscri / Viscri 22 și face parte din cărticica „Bucate de prin sate” editată în 2019 cu ocazia festivalului gastronomic Imbold Nativ. Cărticica poate fi descărcată gratuit aici: www.bucatedeprinsate.ro

Reinventăm magia din jurul bradului de Crăciun

Ne cunoaștem deja de câțiva ani buni și știți că în fiecare an v-am îndemnat spre a sărbători sustenabil, v-am încurajat să vă faceți propriile decorațiuni, toate din materiale naturale și mai presus de orice să aduceți natura în inimile și casele voastre. Nu am să vă îndemn să faceți ceva diferit în acest an, poate doar să vă depășiți creativitatea anilor trecuți.

În ceea ce mă privește anul acesta voi continua să le transmit celor apropiați că sunt alături de ei chiar dacă trebuie să stăm distanțați și nu putem să ne adunăm cum o făceam odinioară, în număr mare ca să sărbătorim Crăciunul.

Cum fac acest lucru? Anul acesta vă propun să ne adunăm cu toții în jurul bradului într-o manieră diferită. Fie că ne place să coasem, să pictăm, să scriem sau avem un alt talent, putem contribui prin a trimite o scrisoare faină din Coline spre orice loc din lumea asta mare.

Și iată cum o prietenă și cu mine ne-am întâlnit într-o zi ploioasă și ne-am pregătit cadourile de anul acesta, brăduți reinventați cu acul, ața și pensula, iar când va veni momentul, pe cai, pe sănii și cu poșta vor pleca să bucure suflete dragi.

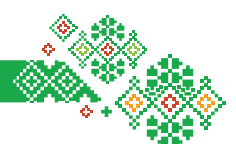
Iar tu vizitatorul de Coline, permite-ți să fii nostal-

gic! Cumpără o felicitare pictată, un semn de carte cusut de mână. Este un lucru minunat să susținem producătorii locali! După cum vezi noi aici, nu tăiem brazi ci suntem creativi atunci când vine vorba să păstrăm tradițiile de Crăciun, deci merită să rein-

ventăm brăduții pentru a ne bucura de magia lor împreună chiar și în acest an.

Romanian Fairy Tales

Experiențe ecoturistice în Colinele Transilvaniei

De ce e important să pășim printr-o poveste a locurilor?

In orice destinație turistică, nu este suficient ca vizitatorii să ajungă, ei trebuie și ajutați să înțeleagă ceea ce văd, să afle despre istoria locului, să experimenteze lucruri care le vor rămâne în amintire. Fie că vorbim despre obiective construite, elemente de cultură, de gastronomie sau atracții naturale, interpretarea turistică sau felul în care aceasta este realizată, face diferența dintre un loc căutat de turiști și unul care încă așteaptă să fie descoperit.

Interpretarea este modalitatea prin care se comunică vizitatorilor (de-ai locului sau nu) informații și experiențe legate de potențialul zonei, de valorile ei naturale și culturale. Interpretarea poate fi de două feluri:

A. personală, care necesită prezența unei persoane sau a unui grup de persoane care comunică informații și experiențe locale. Câteva exemple: observarea păsărilor, plimbarea în pădure pe urmele animalelor sălbatice sau în căutare de trufe, vizite la fermă sau la un meșteșugar, reprezentări (de ex. dansuri populare, teatru, inclusiv de păpuși), jocuri etc.

B. non-personală, unde prezența umană nu e necesară: broșuri, foi informative, website, materiale video și foto, trasee marcate, panouri de informare, trasee tematice și educative.

Florentina Florescu

Menirea unui traseu, sau a unei poteci tematice, e să atragă atenția vizitatorilor, determinându-i să înțeleagă și să aprecieze de ce destinația noastră (Colinele Transilvaniei), un sat, un obiectiv sau chiar o arie naturală protejată, sunt speciale. *Interpretarea turistică transformă informația din stilul clasic, mai puțin accesibil, pe care îl găsim în cărți, manuscrise și documente, într-o experiență vizuală (poate chiar auditivă, tactilă sau senzorială) care are impact, care intrigă sau chiar, cazul ideal, crează reacții de genul „oh, chiar nu știam lucrul ăsta!”, „wow, chiar așa? E fascinant ...”, „ce locuri frumoase avem și nu ști-am...”.*

Traseele tematice bine concepute și realizate pot deveni și instrumente valoroase de educație, lecții în aer liber și călătorii interactive pentru a descoperi și aprecia valorile unei arii protejate sau a unei zone culturale. Interpretarea naturii, în special, se poate transforma într-un mic „laborator” în aer liber pentru susținerea unor ore din curricula școlară.

În Colinele Transilvaniei, natura este la ea acasă de sute de ani, este o valoare care face parte din identitatea noastră culturală, iar oamenii o îngrijesc cum știu ei mai bine. Ne mândrim cu stejari seculari și păduri întinse, cu pajiști cu mii de specii de flori,

fluturi și păsări, cu biserici fortificate și sate cu arhitectură săsească medievală, cu biserici ortodoxe fermecătoare, dar și cu multiculturalitatea tradițiilor și obiceiurilor. Și este important ca aceste valori și comori să fie cunoscute și apreciate atât de turiști, cât și de generațiile mai tinere, care pot transmite povestea mai departe.

În limbajul popular, „interpretarea” este definită ca o „tălmăcire, tâlcuire, (pop.) tâlc, (înv.) tălmăcitură”, toate legate de ideea de „a spune o poveste”. Iar oamenii din ziua de azi nu mai călătoresc pentru a bifa obiective, ei călătoresc pentru a afla, trăi și experimenta POVEȘTI.

Despre povești este vorba și în cele mai noi experiențe pe care îți propunem să le descoperi în Colinele Transilvaniei: o Drumetie cu povești în jurul Sighișoarei și a Rezervației de stejari seculari Breite și o serie de panouri de informare menite să aducă vizitatorii mai aproape de ariile naturale protejate, pe care le veți putea găsi la Viscri, la Saschiz, pe Valea Hârtibaciului, în Hosman (chiar în stația Mocăniței) sau pe malul Oltului, la Rucăr.

Și vor mai urma și alte surprize. Ne-am bucura să le încerci, să le studiezi și să ne spui părerea ta pe adresa noastră de mail colineletransilvaniei@gmail.com

Text parțial inspirat de manualul „Interpretarea naturii în ariile protejate - de la teorie la practică”, realizat de Asociația de Ecoturism din România.

Ariile naturale protejate - inima verde a Colinelor Transilvaniei proiect finanțat de Fundația pentru Parteneriat și MOL Romania, prin Programul Spații Verzi, Componenta Arii Naturale Protejate, acest proiect este realizat de UMD Colinele Transilvaniei (prin Asociația Mioritics) în parteneriat cu Fundația Adept Transilvania

Dicționar civic

Serie explicativă care să inspire membrii comunității pentru a clădi un trai mai bun, împreună

Arie protejată

Zonă terestră sau marină destinată pentru protecția și menținerea diversității biologice, a resurselor naturale cât și a celor culturale asociate. Poate fi de interes național precum rezervație naturală strictă, zonă de sălbăticie, parc național sau parc natural, monument al naturii, rezervație naturală, Sit Natura 2000, sau arii naturale protejate de interes internațional. Numărul mare de arii protejate face ca Podișul Hârtibaciului, pe care se suprapune destinația Colinele Transilvaniei, să fie a doua zonă ca mărime din țară cu statut de protecție, după rezervația Biosferei Delta Dunării.

Ecoturism

O formă de turism care contribuie la conservarea mediului înconjurător, pune accentul pe proprietatea locală și pe spiritul local de inițiativă, se bazează pe afaceri mici și resurse umane locale. Contribuie la bunăstarea populației locale din zona rurală în arii naturale protejate sau în vecinătatea lor. Are un caracter educațional, cu impact negativ minim asupra mediului natural, cultural și social.

Comunitate

Cuvântul vine din greacă și înseamnă chemare, convocare.

Reprezintă un grup de oameni care au interese, credințe, norme și/sau posesiuni comune. O comunitate locală împărtășește atât o cultură comună formată din credințe și norme cât și interese comune legate de cultura lor sau de posesiunile lor.

Comunitate sustenabilă

Gestionează resursele umane, naturale, culturale și financiare în baza unei viziuni pe termen lung care

îndeplinește și rezolvă nevoile generației actuale, în timp ce se asigură că vor exista suficiente resurse disponibile generațiilor următoare, pentru ca acestea să existe și să se dezvolte la rândul lor.

Guvernanță

Înseamnă implicare și responsabilitate pentru binele comunității! Atât din partea autorității, cât și din partea cetățeanului! Ea presupune comunicare, transparență, participare, egalitatea șanselor, respectarea celui alt.

Echitate

Oameni de toate vârstele, rasă, etnie, cultură, gen sau abilități au acces la locuri de muncă, la servicii, la educație în comunitatea în care trăiesc. Acest principiu în spiritul dreptății, egalității și al colaborării și respectului reciproc nu ar trebuie să fie un lux, ci o normalitate pentru fiecare locuitor și ar trebui încurajată pentru a crea oportunități de dezvoltare pentru generațiile următoare.

Mediu sănătos

Un mediu nepoluat, curat și echilibrat, corespunzător dezvoltării fizice și intelectuale a omului, absolut necesar existenței vieții pe planetă. Este un drept fundamental, iar în Constituția României este specificat că:

- (1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.
- (2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.
- (3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și ameliora mediul înconjurător.

Am creat un grup pe Facebook destinat interacțiunii libere între oamenii din Colinele Transilvaniei care au o afacere, sunt parte a unei asociații, sunt profesori, sunt casnici, au funcții publice, vor să semnaleze o problemă și au o soluție, vor să dea povești sau să laude pe cineva care face treabă bună pentru comunitate.

Din acest grup fac parte oamenii din Colinele Transilvaniei care văd provocările din comuna lor și le întâmpină ÎMPREUNĂ. Oameni care se implică și își asumă responsabilitatea pentru binele comunității, fiindcă știu că unde-s mulți puterea crește și glasul răzbate dincolo de zidurile politice sau administrative.

Hai să inițiem discuții concrete, să privim

realist viața din Coline! Hai să învățăm unii de la ceilalți cum construim o comunitate unită, care rezistă în timp și răspunde nevoilor tuturor. Intră în grup, scanează codul sau caută pe Facebook grupul denumit:

Parteneri pentru Coline:

Grupul face parte din proiectul PACT2020, implementat de Asociația WWF România, în parteneriat cu Asociația Mioritics și Fundația Mihai Eminescu Trust, prin care sprijinim comunitățile cu ajutorul unor cunoștințe și abilități noi, să se implice în luarea deciziilor legate de satul/comuna lor, în vederea creșterii bunăstării lor și a naturii care ne înconjoară.

Dezvoltarea destinației de ecoturism Colinele Transilvaniei este finanțată prin intermediul programului „Green Entrepreneurship – Dezvoltarea Destinațiilor de Ecoturism din România”, un program comun al Romanian-American Foundation și Fundația pentru Parteneriat, susținut de Asociația de Ecoturism din România.

Editat și tipărit de:

Publicația este concepută și editată de Unitatea de management a viitoarei destinații pentru ecoturism Colinele Transilvaniei, o inițiativă a: Asociația Mioritics, Asociația Județeană de Turism Sibiu, WWF Romania, Fundația ADEPT Transilvania, Fundația Mihai Eminescu Trust (MET), GAL Dealurile Târnavelor, GAL Microregiunea Hârtibaciu, GAL Podișul Mediașului, GAL Asociația Transilvană Brașov Nord, Fundația Biserici Fortificate și Asociația Monumentum

Colinele Transilvaniei

colineletransilvaniei@gmail.com

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021;

Pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org

Pentru mai multe informații accesați
www.colinele-transilvaniei.ro/pact2020

Proiect
derulat de:

Susținut de:

